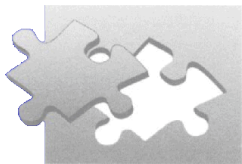

Gezamenlijk standpunt tegen softwarepatenten

Introductie

Op 18 mei stemde de Europese Raad van Ministers voor het voorstel ter regeling van in computers geïmplementeerde uitvindingen. Dit voorstel regelt in de tekst die de Raad aannam echter niet alleen de patentering van de uitvindingen van materiële apparaten die met behulp van software functioneren. Het regelt ook de patentering van software in het algemeen. Weliswaar worden in artikel 4 computerprogramma's als zodanig van patentering uitgesloten, volgens de definities in artikel 2 worden computerprogramma's die op computers uitgevoerd worden wel patenteerbaar.

De Nederlandse IT-sector, en andere belanghebbende bedrijven, vertegenwoordigd door de ondertekenaars van dit gezamenlijke communiqué, is van mening dat het project hen buitengewoon veel schade zal berokkenen en vraagt het parlement met aandring om het voorstel te verwerpen. Het huidige auteursrecht biedt reeds voldoende bescherming aan softwarecreaties.

Situatie

Computerprogramma's (tekstverwerking, rekenbladen, webprogramma's, enz.) kunnen vanuit twee duidelijk verschillende hoeken bekeken worden:

Het concept

Een programma, dat zelf uit subprogramma's bestaat, is bovenal een idee. Of het nu gaat om een functionaliteit of de oplossing van een probleem, het uitgangspunt situeert zich op het niveau van de conceptualisering en niet op het niveau van de uitvoering. Bovendien is een programma een originele combinatie van verschillende concepten.

De programmacode

De realisatie van het concept. De programmacode geeft de exacte instructies die de computer moet uitvoeren en die door een programmeur werden geschreven.

Het copyright, beschermer van de code

Het copyright en het auteursrecht (zoals vastgelegd in de naburige rechten op merken en modellen) die vandaag van kracht zijn, beschermen de code maar niet de concepten waarop deze gebaseerd is. Het is bijgevolg verboden om de code te kopiëren, maar een verschillend programma schrijven dat één of meerdere concepten van het originele programma overneemt is wél toegestaan. Met andere woorden: met eenzelfde concept kunnen dus meerdere programmacodes overeenstemmen, net zoals twee schrijvers over hetzelfde onderwerp twee verschillende boeken kunnen schrijven.

Het copyright stelt een systeem vast dat de creatie van software wereldwijd gratis en automatisch beschermt. Bovendien maakt dit regime geen enkel onderscheid tussen een éénmansonderneming of een multinationalaal bedrijf.

Het patent, beschermer van het concept

Het patent hoort op zijn beurt de concepten te beschermen en elke geschreven programmacode die voor één derde op diezelfde concepten gebaseerd zou zijn, illegaal te maken. In deze optiek kan met eenzelfde concept niet meer dan één enkele programmacode corresponderen.

Anderzijds heeft het patent een territoriale draagwijdte en is het zeer kostbaar, wat het voor het merendeel van de ondernemingen onbereikbaar maakt.

De gevaren

Als de Richtlijn door de Ministerraad aangenomen wordt, zullen de Nederlandse softwareontwikkelaars kwetsbaarder zijn. Sommigen onder hen zouden zelfs verplicht zijn te stoppen met hun activiteiten. Dit om volgende redenen:

1. Het aannemen van deze Richtlijn zou een wettelijke basis schenken aan de talrijke softwarepatenten die reeds door de grote niet-Europese uitgeverssoftwarebedrijven bij het Europees Patentenbureau werden gedeponereerd. Bijvoorbeeld: een softwarepatent is gedeponereerd geweest op de schuifbalk, zoals die gebruikt wordt in onnoemelijk veel softwarepakketten. De Nederlandse software-uitgevers zouden gedwongen kunnen worden tot het betalen van talrijke licenties of zouden door de eigenaars van de patenten voor rechtbanken worden gedaagd. Ze zouden vast en zeker niet bij machte zijn om de geëiste sommen te betalen.
2. Het deponeren van patenten door Nederlandse software-uitgevers zou een aanzienlijke kostenpost met zich meebrengen voor de kleine of middelgrote ondernemingen die reeds op het vlak van marketingbudgetten benadeeld zijn. Een Europees patent kan oplopen tot 30 000 EUR voor 8 Europese landen gedurende 5 jaar en tot maar liefst 100 000 EUR (conservatieve schatting) voor een selectie van landen die op wereldschaal economisch belangrijk zijn.
3. Tenslotte zouden de innovatie en de creativiteit die voortvloeit uit de ontwikkeling van software grotendeels op losse schroeven komen te staan. Denk maar aan de ontwikkeling van het Internet die niet had kunnen plaatsvinden in een context van patenten. De markt zou razendsnel terug in handen komen van de niet-Europese multinationals die de patenten eerder zouden gebruiken om hun concurrenten te verslaan dan om hun uitvindingen te beschermen.

Ons standpunt

De ondertekenaars van dit gezamenlijke communiqué zijn van oordeel dat dergelijk project zoals het door de Europese Ministerraad formuleerd werd, buitengewoon schadelijk zou zijn voor de Nederlandse IT-sector en vragen de Ministers dringend om het niet goed te keuren. Het auteursrecht en de naburige rechten op merken en modellen, beschermen software op een adequate manier. Deze regimes maken het mogelijk om de ondernemingen tegen piraterij te beschermen, en dit alles zonder wettelijke barrières tegen innovatie op te werpen.

Wij steunen de Richtlijn die door het Europees Parlement gestemd werd en die de toe-eigening van intellectuele methoden, de bouwstenen van de softwareontwikkeling, verhindert door het veld van patenteerbaarheid tot enkel die innovaties te beperken die met hun uitvinding een materiële bijdrage met zich meebrengen, of ze nu gebruikmaken van informatica of niet. De parlementaire amendementen met betrekking tot de interoperabiliteit verhinderen daarnaast het ontstaan van schadelijke monopolies op de gegevensformaten en communicatieprotocollen die nodig zijn voor de goede werking van heterogene informaticaomgevingen.

Ondertekenaars

- Frank Hoen, CEO NetPresenter, winnaar van de Europese Innovatie-award (Cebit 2004), <http://www.netpresenter.com>
- Willem Nass, advocaat, Advocatenkantoor Mr. W. Nass, <http://www.advocatenkantoornass.nl>
- O. Feringa, SolidCode BV, Utrecht, <http://www.solidcode.net/>
- R. Oldenboom, Floating Point <http://www.floating-point.nl>, netwerk- en website beheer alsook ontwikkeling van dynamische websites.
- Paul de Groot, [dGB Earth Sciences BV](http://www.dgbearthsciences.nl), Enschede, Genomineerd voor de "Overijssel Innovation Award".
- Bas van den Berg, directeur van Artefact Software & Consultancy, <http://www.artefact.nl>
- Harmen van der Wal, <http://www.harmwal.nl>, Software ontwikkeling en advies, Maastricht
- Ad Offers, ACCT B.V., project- en interimmanagement, in het bijzonder op automatiseringsgebied – Haren, acct@xs4all.nl
- PingWings, <http://www.pingwings.nl>, Linux en Open Source Oplossingen voor het MKB.
- Autoarch, Automatiserings Consultancy, De Wickelaan 11, 2265 DG Leidschendam - Voorburg
- Ime Smits, Caret Web Content Management, <http://www.caret.nl/>, Utrecht
- Robert de Geus, Toltech, Amsterdam, implementatie van Linux in office omgevingen

- KovoKs, Culemborg, Automatisering MKB, <http://www.kovoks.nl/>
- vizZion.com, <http://vizZion.com>, Webontwerp, IT-Consultancy
- Frans van der Lecq, Decript b.v., overheidsbedrijfsvoering & managementinformatie, Leidschendam - Voorburg, <http://www.decript.nl>
- Tim Stoop, CIDEV, Open Source consultancy en implementatie, <http://www.cidev.nl>
- Edwin Kuipers, alg.dir. BuyWays B.V., <http://www.buyways.nl>
- Silvester Claassen, Stalemate, Malden, consultancy en open-source CASE-gereedschapontwikkeling voor kennissystemen ter ondersteuning van risk management binnen financial engineering, <http://www.stalemate.nl>
- William de Ruijter, v.o.f. Titotop, Hosting + websitedevelopment MKB, <http://www.titotop.nl>
- Wiebe van der Worp, MijnPoster.nl, <http://mijnposter.nl>
- Jaap Vermaas, TuxIC - <http://www.tuxic.nl/> - Linux internet consultancy
- Henk J. Bushoff, Directeur, Info.nl b.v., Full service Internet bureau, <http://www.info.nl>
- Adriaan van Os, dir. Microbizz, <http://www.microbizz.nl>
- Herbert Pesch, Directeur, Evident Interactive BV, Full service Internet bureau, <http://www.evident.nl>
- Michel van der Klei, dir., Mitch ICT Solutions, Netwerk en informatiebeveiliging en kantoorautomatisering, <http://www.mitch-it.com>

Voor verdere informatie

Harmen van der Wal
 tel. +31 (0)43 3622733
 e-mail: info@harmwal.nl